

Bruxelles, 28. studenoga 2019.
(OR. en)

14347/19

SOC 761
EMPL 575
EDUC 460
JEUN 136
ECOFIN 1057

NAPOMENA

Od:	Odbor za zapošljavanje
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Predmet:	EMCO-ovo preispitivanje provedbe Garancije za mlade – ključne poruke potvrđivanje

Za delegacije se u prilogu nalaze ključne poruke o navedenoj temi koje je dostavio Odbor za zapošljavanje (EMCO).

Zaključci za pojedine zemlje iz EMCO-ova preispitivanja provedbe Garancije za mlade nalaze se u dokumentu 14347/19 ADD 1.

Sažeti rezultati provedbe programâ Garancije za mlade nalaze se u dokumentu 14347/19 ADD 2.

Brojke u vezi s praćenjem programâ Garancije za mlade nalaze se u dokumentu 14347/19 ADD 3.

Odbor stalnih predstavnika poziva se da preporuči Vijeću (EPSCO) da potvrdi EMCO-ovo preispitivanje provedbe Garancije za mlade na sastanku 10. prosinca 2019.

Ključne poruke o Garanciji za mlade

Nakon što su ministri i ministrice EPSCO-a postigli dogovor o Preporuci Vijeća o uspostavi Garancije za mlade 2013., Odboru za zapošljavanje (EMCO) dodijeljena je zadaća praćenja njezine provedbe.

Vijeće EPSCO odobrilo je u 2016. i ponovno u ožujku 2018. niz ključnih poruka koje je EMCO dostavio na temelju svojeg postupka praćenja. U njima su navedene snažna predanost država članica provedbi Garancije za mlade te potreba za dugoročnim nastavkom ispunjavanja te obveze. Istaknuta je važnost snažnih partnerstava unutar država članica i ključna uloga javnih službi za zapošljavanje (PES). U ranijim ključnim porukama također je istaknut pomak u pristupu u nekoliko država članica, pri čemu je stavljen veći naglasak na stjecanje dodatnih vještina i potporu za mlade ljude koji su u višestruko nepovoljnom položaju. Informiranje mladih ljudi koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju (NEET) smatra se ključnim izazovom u mnogim državama članicama, iako u manjoj mjeri onima u kojima su razvijeni snažni poticaji za registraciju mladih ljudi za Garanciju za mlade. Osim toga, u mnogim je državama članicama istaknuto i to da ne postoji sveobuhvatna strategija za provedbu Garancije za mlade.

EMCO je nastavio praćenje u kontekstu svojeg multilateralnog nadzora, s posebnim naglaskom na kvaliteti ponuda za stažiranje i programa stažiranja tijekom preispitivanja iz listopada 2019. Aktualne ključne poruke temelje se na rezultatima tog preispitivanja (čiji su zaključci za pojedine zemlje navedeni u prilogu). Ovom su dokumentu priloženi i rezultati po državama članicama iz postupka prikupljanja podataka 2018., kojima prethodi sažetak glavnih rezultata na razini EU-a.

Horizontalni zaključci preispitivanja provedbe Garancije za mlade u 2019.

Uz poboljšanja makroekonomskih izgleda, situacija mladih ljudi na tržištu rada sve je bolja, čime se državama članicama omogućuje da se više usredotoče na rješavanje potreba tržišta rada i ranjivih mladih. Provedba Garancije za mlade razlikuje se među državama članicama, ali i među regijama unutar država članica. Države članice poduzele su mjere za jačanje aktivnosti rane intervencije i informiranja javnosti, za integraciju usluga za mlade ljude u skladu s pristupom „sve na jednom mjestu” (*one-stop-shop*) ili za bolje koordiniranje usluga i uključivanje poslodavaca te uspostavu partnerstava sa svim ključnim dionicima, posebno u svrhu pružanja privlačnog i uspješnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. I preventivne i poticajne mjere dio su Garancije za mlade u državama članicama. Države članice također su poduzele mjere za poboljšanje kvalitete stažiranja. Isto tako postoji aktivnija suradnja između službi za zapošljavanje i socijalnih službi. Javne službe za zapošljavanje poboljšale su pružanje personaliziranih usluga i bolje ih prilagodile potrebama tržišta rada.

Preispitivanje pokazuje da mjere provedene u okviru Garancije za mlade donose rezultate. Potrebno je suočiti se s izazovima u pogledu razvoja strategija informiranja i personaliziranih usluga za mlade koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju (NEET-ovi). U većini država članica najveći rizik od nezaposlenosti ili od toga da postanu NEET-ovi imaju mladi ljudi s nižom razinom obrazovanja. Stoga su mnoge intervencije preusmjerene kako bi posebno obuhvatile najranjivije skupine, kao što su mladi s malo radnog iskustva ili bez njega, s migrantskim podrijetlom odnosno sa zdravstvenim ili socijalnim problemima koji su izloženi visokom riziku da postanu dugoročni NEET-ovi. Zbog posebnosti skupina koje su najudaljenije od tržišta rada u najsloženijim slučajevima možda će biti potrebna dulja pripremna faza.

Države članice poduzele su mjere za jačanje ponudâ u okviru Garancije za mlade pružanjem individualiziranog usmjeravanja i, u nekim slučajevima, većom usredotočenosti na ranu intervenciju. Uloženi su napor kako bi se mlade ljude potaknulo da započnu ili se ponovno uključe u obrazovanje ili osposobljavanje te da im se ponude odgovarajuće profesionalno usmjeravanje i više prilika za uključivanje u učenje kroz rad i stjecanje radnog iskustva. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se iskoristio puni potencijal procjene potreba za vještinama i predviđanja vještina. U budućem razvoju programâ Garancije za mlade mogla bi se razmotriti potpora za više preventivnih pristupa u svrhu smanjenja ranog napuštanja školovanja.

Nekoliko država članica razvilo je obećavajuće pristupe za identifikaciju **mladih NEET-ova i njihovo informiranje** koristeći se inovativnim komunikacijskim alatima i alatima za informiranje javnosti (društvenim medijima, mobilnim timovima, terenskim socijalnim radnicima (tzv. uličnim radnicima, *street workers*), posrednicima za mlade), kao i informacijskim i komunikacijskim tehnologijama kojima se omogućuje povezivanje različitih baza podataka kako bi se olakšalo praćenje NEET-ova te kako bi se utvrdile njihove potrebe i kako se koriste uslugama. Međutim, mnogim državama članicama pronalazak odgovarajućih rješenja za poštovanje pravila o zaštiti podataka i dalje je prepreka u njihovim naporima da se bolje dopre do NEET-ova i ljudi iz ranjivih skupina kojima su najpotrebnije personalizirane usluge. Unatoč tim naporima udio pripadnika skupine NEET ili određenih podskupina (kao što su neaktivne osobe ili mladi koji se suočavaju s višestrukim preprekama) koji imaju koristi od Garancije za mlade u nekim je državama članicama i dalje relativno nizak.

U većini država članica snažna **partnerstva** s ključnim dionicima u oblikovanju i provedbi programa ključan su dio Garancije za mlade. Poboljšana je suradnja između javnih tijela zaduženih za provedbu Garancije za mlade i pružatelja usluga, kao i među različitim razinama upravljanja, no u nekim slučajevima mogla bi se još poboljšati. Povećala se upotreba integriranog ili koordiniranog pružanja usluga, npr. u obliku pristupa „sve na jednom mjestu” (*one-stop-shop*), ali postoji prostor za daljnja poboljšanja u koordinaciji zapošljavanja, obrazovanja i socijalnih usluga kako bi se posebno pružila potpora ranjivim mladim ljudima.

Neke države članice izrađuju i redovito ažuriraju **individualne akcijske planove**. Neke države članice provode i procjene potreba tržišta rada. Međutim, trebalo bi nastaviti napore na daljnjem poboljšanju djelotvornosti javnih službi za zapošljavanje osiguravanjem odgovarajućeg broja osoblja i jačanjem njihove sposobnosti za sustavno pružanje individualiziranog savjetovanja i planiranja aktivnosti prilagođenih različitim profilima tražitelja posla.

Većina država članica bavi se pitanjem **kvalitete ponuda** u okviru Garancije za mlade. Neke zemlje smatraju kvalitetnima ponude koje dovode do otvaranja novih radnih mjesta; ostale stavljaju veći naglasak na osiguravanje kvalitetnog naukovanja i stažiranja, sprečavanje ranog napuštanja školovanja i poticanje daljnjeg obrazovanja. Neke države članice definiraju kao „kvalitetne” ponude za posao one koje traju najmanje šest mjeseci.

Stażiranja se nude i kao dio Garancije za mlade i u okviru šireg okvira aktivnih politika tržišta rada. Okviri za stažiranje diljem EU-a znatno se razlikuju, a u nizu slučajeva još treba poboljšati usklađenost s načelima kvalitativnog okvira za stažiranje.

U nekim su državama članicama uvedeni **programi certificiranja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET)** kako bi se osigurala njihova kvaliteta u okviru Garancije za mlade. Nekoliko javnih službi za zapošljavanje provodi vlastita ocjenjivanja kako bi se osigurala kvaliteta i djelotvornost programâ obrazovanja i osposobljavanja.

Još jedno pitanje postavljeno u okviru preispitivanja odnosi se na **održivost** financiranja mjera i programa u okviru Garancije za mlade, osobito njihove ovisnosti o Europskom socijalnom fondu i njihova kontinuiteta izvan trenutnog programskog razdoblja. U nizu slučajeva potreban je više strateški pristup koji se manje oslanja na *ad hoc* mjere i projekte.

Postoji sve veća svijest o važnosti pouzdanog sustava **praćenja i evaluacije**. Zemlje trebaju pojačati svoje napore na poboljšanju svojih kapaciteta kako bi mogle pratiti kamo dopijevaju mladi nakon što se prestanu koristiti Garancijom za mlade te pratiti što se naknadno događa s bivšim sudionicima programâ u okviru Garancije za mlade kako bi bolje procijenile učinak. Neke države članice uspostavljaju sustave za praćenje kojima se povezuju različiti administrativni podaci, a u drugim zemljama još se uvijek trebaju riješiti pitanja u vezi sa zaštitom podataka.

Države članice iskorištavaju mogućnosti koje pružaju uzajamno učenje među državama članicama, Komisijina Služba za potporu strukturnim reformama i međunarodne institucije (uključujući OECD) kako bi bolje razumjele položaj NEET-ova i djelotvornost mjera.